

** tekst voor de website & nieuwsbrief **

ADOPTIE MANIFEST

Over adoptie heeft iedereen een mening. Er wordt een brede discussie over adoptie gevoerd in de media. De discussie gaat over de plaats van adoptie, over de noodzaak van adoptie, over wetgeving, over beleid en over de zorg die adoptie verdient. Het ADOC wil bijdragen aan deze discussie enerzijds door wetenschappelijk onderzoek toegankelijk te maken voor de discussianten maar anderzijds ook door te laten zien hoe zij adoptie ziet en een praktische voorzet te geven voor het ontwikkelen van adoptiezorg in en na 2007. Dit laatste is neergelegd in bijgaand <link> Adoptiemanifest <link>.

ADOPTIEMANIFEST

Adoptie in 2007: verbindingen leggen

Uitgangspunten

Een kind heeft recht op gezinsopvoeding. Dit is een mondiale afspraak. Om dat recht te kunnen borgen is adoptie nodig en zinvol. Wereldwijd zijn er ouders die hun kind wel zouden willen opvoeden maar dat niet kunnen volbrengen. Wereldwijd zijn er kinderen waar geen zorg door familie of pleeggezin voor is in het geboorteland. Wereldwijd zijn er mensen die graag een kind willen opvoeden alsof het bij hen geboren is. Adoptie is de mogelijkheid voor alle partijen om de toekomst en daarmee het verdere leven vorm te geven.

Het kind is de kwetsbaarste partij bij de adoptie. De keuze voor adoptie wordt gemaakt vanuit het belang van het kind, maar het kind heeft geen inspraak. Eenvoudigweg omdat het kind vaak te jong is en er op dat moment geen alternatief is om permanente en stabiele gezinsopvoeding voor dit kind te realiseren. De keuze voor afstand en adoptie wordt gemaakt door volwassenen: de ouders die een kind afstaan of door instanties die bepalen dat ouders het opvoederschap niet kunnen of mogen uitoefenen. De keuze om opvoeder te worden, wordt gemaakt door volwassenen die niet kinderloos willen blijven en naast een kinderwens ook dikwijls een kind uit een kansloze omgeving een kans willen bieden. Adoptie wordt daarmee een actie die de toekomst, het leven van alle betrokkenen bepaalt. Dat gaat niet vanzelf. Matching tussen kind en ouders, vanuit de opvoedingsbehoeften van een specifiek kind is het uitgangspunt.¹ Het vormen van een gezin is hard werken, 24 uur per dag. Dat geldt zeker ook voor adoptie. Bovendien is adoptie een levenslang proces. Met resultaat: onderzoek² toont aan dat kinderen achterstanden in groei en ontwikkeling in lopen als zij weer in een gezin opgevoed worden. Aan de andere kant laat onderzoek ook zien dat adoptie ingewikkeld is en vaak vragen en soms problemen oplevert.³ Als dat gebeurt, moet er extra hard gewerkt worden door betrokkenen. Dit harde werk van ouders en geadopteerden samen, moet op zijn tijd ondersteund worden door gekwalificeerde zorg, adoptiezorg voor iedereen betrokken bij afstand en adoptie en niet gebonden aan leeftijd.

Bruggen bouwen

Adoptie vormt een verbinding tussen kinderen en ouders. Deze verbinding kan tot vragen leiden. Informatievragen kunnen beantwoord worden door wetenschappelijk onderzoek, vragen naar ondersteuning dienen beantwoord te worden door de praktijk van jeugdzorg en waar nodig zorg aan volwassenen. In die praktijk moeten professionals zich bewust zijn van en bij voorkeur bekend zijn met de complexiteit van afstands- en adoptievraagstukken. Zij dienen bij hulpverlening bij voorkeur bewezen effectieve interventiemethoden in te zetten. Praktijk en wetenschap dienen hand in hand te gaan wanneer het gaat om afstand, adoptie en vragen die hieruit voortvloeien. Adoptie dient een plaats te krijgen in het continuüm van mogelijkheden die er zijn om een kind een gezin te bieden. Aansluiting bij pleegzorg zowel op nationaal als internationaal niveau is belangrijk. Ervaringen uit pleegzorg en adoptie kunnen worden uitgewisseld waardoor beiden versterkt kunnen worden. Uiteindelijk doel is elk individueel kind de meest passende vorm van gezinsopvoeding te bieden, in het geboorteland of elders.⁴ Adoptie verbindt zendende en ontvangende landen. Adoptie en projecthulp zijn onlosmakelijk verbonden: projecthulp kan ertoe bijdragen dat kinderen in hun eigen land kunnen blijven zodat ook daar later groei en verdere ontwikkeling mogelijk zijn. Adoptie mag niet gebruikt worden om gezonde kinderen, het kapitaal van een natie, te verplaatsen naar een ander land.

¹ Zie bv. procedures rond special needs plaatsingen en sibling-plaatsingen

² Van IJzendoorn, M.H., & Juffer, F. (2006). The Emanuel Miller Memorial Lecture 2006: Adoption as intervention. Meta-analytic evidence for massive catch up and plasticity in physical, socio-emotional and cognitive development. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 47, pp1228-1245.

³ Tieman, W. (2006). Mental health in young adult intercountry adoptees. Rotterdam: Erasmus universiteit. Dissertatie.

⁴ Ter illustratie: in de UK komt binnenlandse adoptie veel voor en wordt gezien als uitkomst van een geslaagd hulpverleningstraject.

Samen werken aan adoptie

Verbinding vraagt samenwerking. Samenwerking leidt tot versterking. Samenwerking op alle niveaus is nodig om te komen tot zorg voor geadopteerden en hun beider families, de geboortefamilie en de opvoedfamilie. Mondiale samenwerking, tussen continenten en landen, tussen organisaties in de zendende en in de ontvangende landen is nodig en in grote lijnen al georganiseerd (denk aan het Haags Adoptieverdrag).

Samenwerking is ook nodig binnen Nederland, tussen jeugdzorg, zorg aan volwassenen en adoptiezorg, waarbij samenwerking tussen pleegzorg en adoptiezorg- beide vormen van gezinsopvoeding – het meeste voor de hand ligt.

Adoptiezorg is niet centraal geregeld, simpelweg omdat adoptie kleinschalig is: er wonen 50.000 geadopteerden in Nederland⁵. Jaarlijks komen er tussen de 750-1000 kinderen voor adoptie naar Nederland. Pleegzorg is groter (10.000 gezinnen) en biedt aan het merendeel van de kinderen (65%) langdurig verblijf (langer dan 2 jaar), ook wel opvoedingsvariant genoemd⁶. De situatie en opvoeding van deze groep kinderen vertoont parallellen met adoptie, hetgeen samenwerking legitimeert.

Samenwerking is nodig om tot vermeerdering van kennis te komen, informatie uit wetenschappelijk onderzoek moet ontsloten worden voor de praktijk en praktijkonderzoeksvragen dienen de basis te vormen om tot verbetering van kwaliteit en effectiviteit van bestaande methodieken te kunnen komen. Het lange termijn doel is een wetenschappelijk gefundeerde, evidence-based adoptiezorg die hand in hand gaat met ervaringen uit de praktijk (practice-based), zowel in Nederland als in het buitenland (Engeland bv.). De uitvoering is controleerbaar via gebruik van bestaande kwaliteitssystemen en ingebed (ook voor de financiële structuur⁷) in het bestaande stelsel van jeugd- en volwassenenzorg.

Adoptiezorg

Het is belangrijk om in 2007 adoptiezorg verder te ontwikkelen, in samenspraak tussen betrokkenen, professionals, wetenschappers en publiek. Adoptie-sensitiviteit is nodig om de nuances waar het bij adoptie om draait echt goed te benaderen.

Dit alles met als doel dat op de langere termijn adoptiezorg en pleegzorg bij elkaar gaan horen, een continuüm gaan vormen in zorgarrangementen voor kinderen die geen gezin hebben –tijdelijk of permanent. Met aandacht voor verschillen en nuances maar vanuit de gedachte van verbinding.

Anneke Vinke
Programma coördinator ADOC
Februari 2007

⁵ Het cijfer 50.000 is gecorrigeerd voor stiefouderadopties. In de media verschijnt het cijfer van 60.000, gebaseerd op het CBS. 50.000 is gebaseerd op cijfers van het Ministerie van Justitie en CBS.

⁶ Factsheet pleegzorg 2005 www.pleegzorg.nl

⁷ Zoeken naar andere dan reguliere financieringsbronnen is een mogelijkheid die verkend kan worden.